

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Кафедра інженерії, технологій та професійної освіти

«Експертиза матеріалів та швейних виробів»

Методичні рекомендації до вивчення дисципліни
для здобувачів освітнього ступеня «магістр»
спеціальності **182 Технології легкої промисловості**
освітньо – професійної програми
«Конструювання та технології швейних виробів»
денної та заочної форм навчання

Мукачево

МДУ 2024

Розглянуто та рекомендовано до друку науково-методичною радою

Мукачівського державного університету

Протокол № 1 від 21.06.2024

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри інженерії, технологій та професійної освіти

Протокол №12 від 28.06.2024

Укладачі:

Матвійчук С.С. – кандидат технічних наук, старший викладач кафедри кафедри інженерії, технологій та професійної освіти МДУ

Рецензент

Пугачевська К.Й

Авт. знак Е45

Експертиза матеріалів та швейних виробів: методичні рекомендації до вивчення дисципліни для здобувачів освітнього ступеня «магістр» спеціальності 182 Технології легкої промисловості освітньо – професійної програми «Конструювання та технології швейних виробів» денної та заочної форм навчання / укладач : С.С. Матвійчук. – Мукачево : МДУ, 2024. - 48 с. (д.а.)

Анотація

Методичні рекомендації передбачають стислий виклад програми курсу «**Експертиза матеріалів та швейних виробів**», перелік питань для теоретичної підготовки до кожної з тем, основні терміни та поняття, що необхідно засвоїти у процесі вивчення кожної теми, питання для самоконтролю рівня засвоєння знань, питання для обговорення та дискусій під час лабораторних занять, тестові запитання, надано літературу для підготовки.

© МДУ, 2024

ЗМІСТ

Передмова	4
1. Тематика лекційних занять	8
2. Оглядний зміст початкової дисципліни за темами.....	10
3. Тематика лабораторних занять.....	36
4. Питання до модульного та підсумкового контролю.....	37
5. Завдання для самостійної та індивідуальної роботи.....	40
6. Рекомендована література для підготовки.....	42

ПЕРЕДМОВА

Методичні рекомендації до вивчення дисципліни **«Експертиза матеріалів та швейних виробів»** розроблені для здобувачів освітнього ступеня «магістр» спеціальності 182 Технології легкої промисловості освітньо – професійної програми «Конструювання та технології швейних виробів» денної та заочної форм навчання та спрямовані на формування комплексних теоретичних знань та практичних умінь щодо процедури експертизи матеріалів та швейних виробів.

Методичні рекомендації передбачають стислий виклад програми курсу **«Експертиза матеріалів та швейних виробів»**, перелік питань для теоретичної підготовки до кожної з тем, основні терміни та поняття, що необхідно засвоїти у процесі вивчення кожної теми, питання для самоконтролю рівня засвоєння знань, питання для обговорення та дискусій під час лабораторних занять, тестові запитання, надано літературу для підготовки.

Методичне видання допоможе здобувачам краще засвоїти курс **«Експертиза матеріалів та швейних виробів»**, допоможе закріпити практичні уміння.

“Експертиза матеріалів та швейних виробів” - це прикладна технічна наука, яка займається питаннями експертизи сировини, матеріалів та споживчою готової продукції з метою оцінки їх основоположних характеристик: асортиментних, якісних, кількісних або їх комплексу.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є процеси організації оціночної діяльності, пов’язаної з експертизою текстильних матеріалів та швейних виробів, методики та методи експертної оцінки, діюча нормативна документація і технічна інформація.

Мета курсу «Експертиза матеріалів і швейних виробів» : формування у майбутніх фахівців розуміння сучасних підходів, засобів, практичних вмінь в області експертної оцінки текстильних матеріалів і швейних виробів з

можливістю використання в подальшій оціночній діяльності. При цьому, пріоритетним є вивчення завдань пов'язаних з організацією проведення експертизи матеріалів і швейних виробів, на основі вибору комплексу їх характеристик, з визначенням дійсних значень та підтвердження їх відповідності діючим нормативним документам.

Основним завданням вивчення дисципліни «Експертиза матеріалів і швейних виробів» є надання майбутнім фахівцям теоретичних основ щодо експертизи текстильних матеріалів та готової продукції з метою оцінки їх основоположних характеристик: асортиментних, якісних, кількісних або їх комплексу.

Програмою курсу передбачено: вивчення організації проведення експертизи матеріалів та швейних виробів, засобів та методів проведення експертизи, а також вибір комплексу характеристик матеріалів та швейних виробів з визначенням їх дійсних значень та підтвердження їх відповідності встановленим відповідним нормативним документам або технічній інформації, що міститься в довідниках, науковій літературі, знаках маркування.

Сучасний інженер з ОПП “**Конструювання та технології швейних виробів**” повинен достатньо кваліфіковано орієнтуватись у всіх наведених вище питаннях програми, маючи на увазі, що експертиза багато в чому здатна забезпечити конкурентноздатність виробів та технологічних процесів завдяки своєчасно виявленим, прорахованим і оціненим показникам якості, а також наданим кваліфікованим рекомендаціям та висновкам.

В результаті вивчення курсу здобувач повинен

знати:

- 1) правильно вибирати споживчі властивості та показники асортименту;
- 2) виявляти відповідність дійсних значень показників встановленим вимогам;
- 3) визначати показники якості і коефіцієнти їх вагомості;
- 4) вимірювати кількісні характеристики продукції;

5) здійснювати пошук необхідної інформації та використовувати її для мети експертизи.

ВМІТИ:

1) аналізувати та оцінювати отримані дані складення висновків і рекомендацій;

2) використовувати нормативну документацію та технічну інформацію для визначення значень показників якості;

3) використовувати комп'ютерну програму "Rang" Для визначення коефіцієнтів вагомості показників якості.

Вивчення дисципліни **«Експертиза матеріалів та швейних виробів»** забезпечить формування у здобувачів системи компетентностей, які є критеріями оцінки якості знань з курсу:

СК 2. Здатність збирати, аналізувати та обробляти інформацію з різних джерел, у тому числі іноземних, для розв'язання комплексних наукових та творчих задач у сфері виробництва і технологій легкої промисловості

СК 5. Здатність використовувати інформаційні технології для обробки і аналізу емпіричних даних, моделювання, проектування, виготовлення та контролю якості виробів легкої промисловості різного призначення.

СК 6. Здатність приймати ефективні рішення та забезпечувати належний рівень якості виконуваних робіт, безпеку та економічну ефективність у сфері виробництв та технологій легкої промисловості.

СК 7. Здатність адаптуватись та вирішувати широке коло складних проблем та задач, що характеризуються невизначеністю умов та вимог, у сфері виробництв та технологій легкої промисловості.

СК 8. Здатність адаптуватись до умов роботи за міжнародними стандартами та документацією іноземних фірм інвесторів у сфері виробництв та технологій легкої промисловості з урахуванням принципів академічної доброчесності.

**Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти,
сформульований у термінах результатів навчання:**

- ПР2** Планувати наукові та/або прикладні дослідження у сфері технологій легкої промисловості, обирати ефективні методи дослідження, обробляти та аналізувати результати досліджень, обґрунтовувати висновки.
- ПР4** Зрозуміло і недвозначно доносити власні висновки, результати досліджень та інновацій до фахівців і нефахівців, зокрема з колегами, бізнес-партнерами та здобувачами освіти, аргументувати свою позицію.
- ПР5** Об'єктивно оцінювати якість та ефективність власної роботи, роботи власної команди та інших колективів.
- ПР7** Знаходити необхідну для розробки і реалізації наукових та інноваційних проектів інформацію в науковій літературі, патентах, базах даних, інших джерелах, оцінювати, обробляти та критично аналізувати її.
- ПР 10** Використовувати сучасні методи та обладнання для експериментальних досліджень технологій, виробничих процесів, матеріалів та виробів легкої промисловості, застосовувати релевантні методи планування і статистичної обробки експериментальних даних.
- ПР 13** Оцінювати та усувати ризики при прийнятті технологічних та організаційних рішень в сфері виробництва і технологій легкої промисловості, приймати ефективні рішення за невизначеності умов та вимог.

Дисципліна “Експертиза матеріалів та швейних виробів” вивчається протягом одного семестру для д.ф.н. та з.ф.н. Підсумком вивчення дисципліни є *екзамен* по закінченні семестру.

1. Тематика лекційних занять

Змістовий модуль 1

Тема 1. Експертиза товарів

Суть та зміст дисципліни. Види експертиз. Мета та завдання товарної експертизи. Структура товарознавчої експертизи. Класифікація товарознавчої експертизи в залежності від номенклатури вимог до матеріалів та швейних виробів. Мета експертизи матеріалів та швейних виробів.

Тема 2. Об'єкти та суб'єкти експертизи

Об'єкти та суб'єкти експертизи. Права та обов'язки експертів. Засоби експертизи, що застосовуються при експертизі матеріалів та швейних виробів та їх класифікація.

Тема 3. Санітарно-гігієнічна та екологічна експертиза товарів легкої промисловості

Санітарно-гігієнічна експертиза товарів: мета, завдання, класифікація. Порядок проведення санітарно-гігієнічної експертизи товарів. Основні поняття санітарно-гігієнічної експертизи товарів. Порядок проведення санітарно-гігієнічної експертизи товарів.

Екологічна експертиза товарів: форми і види, порядок проведення. Мета, предмет, об'єкти і суб'єкти екологічної експертизи. Форми і види екологічної експертизи. Порядок проведення екологічної експертизи. Текстильна та швейна промисловість як джерело антропогенного забруднення довкілля

Тема 4. Товарознавча експертиза

Товарознавча експертиза. Якісна, кількісна, асортиментна, документальна та комплексна експертизи, як види товарознавчої експертизи матеріалів та швейних виробів

Змістовий модуль 2

Тема 5. Методи товарознавчої експертизи

Методи товарознавчої експертизи. Порядок та правила проведення експертиз. Правова база для проведення експертиз різних видів.

Тема 6. Ідентифікація та сертифікація матеріалів та швейних виробів

Ідентифікація та сертифікація матеріалів та швейних виробів. Види, засоби та критерії ідентифікації. Ідентифікація як управляюча функція, що регламентується міжнародними стандартами.

Тема 7. Маркування продукції

Маркування продукції. Види та знаки маркування. Знаки відповідності. Класифікація товарних знаків. Маркування товарів легкої промисловості.

Тема 8. Фальсифікація продукції

Фальсифікація продукції. Фальсифікація сировини, матеріалів та швейних виробів. Види фальсифікації. Взаємозв'язок видів фальсифікації з їх характеристиками. наслідки фальсифікації. Заходи попередження фальсифікації.

2. Оглядовий зміст початкової дисципліни за темами

Змістовий модуль 1

Тема 1.

Експертиза товарів

1.1. Суть та зміст дисципліни. Мета експертизи матеріалів та швейних виробів

1.2. Види експертиз

1.1 “Експертиза матеріалів та швейних виробів” - це прикладна технічна наука, яка займається питаннями експертизи сировини, матеріалів та споживчою готовою продукцією з метою оцінки їх основоположних характеристик: асортиментних, якісних, кількісних або їх комплексу.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є процеси організації оціночної діяльності, пов'язаної з експертизою текстильних матеріалів та швейних виробів, методики та методи експертної оцінки, діюча нормативна документація і технічна інформація.

Мета курсу «Експертиза матеріалів і швейних виробів»: формування у майбутніх фахівців розуміння сучасних підходів, засобів, практичних вмінь в області експертної оцінки текстильних матеріалів і швейних виробів з можливістю використання в подальшій оціночній діяльності. При цьому, пріоритетним є вивчення завдань пов'язаних з організацією проведення експертизи матеріалів і швейних виробів, на основі вибору комплексу їх характеристик, з визначенням дійсних значень та підтвердження їх відповідності діючим нормативним документам.

Основним завданням вивчення дисципліни «Експертиза матеріалів і швейних виробів» є надання майбутнім фахівцям теоретичних основ щодо експертизи текстильних матеріалів та готовою продукцією з метою оцінки їх

основоположних характеристик: асортиментних, якісних, кількісних або їх комплексу.

Виробництво будь-якого товару починають з розробки технічного завдання, проектування, виготовлення товару, дослідження його конкурентоспроможності. Оцінку якості продовольчих товарів здійснюють в процесі їх виробництва (технічний контроль) і в торгівлі (товарознавча оцінка).

Товарознавча оцінка якості зводиться до визначення окремих показників і характеристик продовольчих товарів і співставлення їх з базовими. Вона базується на знаннях і практичному досвіді фахівців, що здійснюють товарознавчу оцінку.

1.2 Сучасна експертна діяльність передбачає здійснення експертиз у таких організаційних формах:

- обов'язкова;
- добровільна.

В залежності від характеру, часу та обсягів дослідження виділяють експертизу:

- комплексну;
- оперативну.

За підставами призначення та порядком проведення розрізняють експертизи:

- основну (первинну);
- додаткову;
- повторну;
- контрольну.

За завданнями, які поставлені перед експертом експертизи поділяються на:

- інформаційну;
- асортиментну ;
- експертизу якості ;
- експертизу кількості;

- експертизу комплектності ;
- експертизу походження ;
- документальну експертизу.

Залежно від особливості фахової діяльності розрізняють такі види експертиз:

- товарознавчу;
- економічну (бухгалтерську, фінансову);
- технологічну;
- екологічну;
- судову;
- патентознавчу;
- сільськогосподарську;
- медичну та ін.

За територіальними ознаками експертизи поділяються на:

- загальнодержавні;
- регіональні;
- місцеві;
- локальні

Тема 2.

Об'єкти та суб'єкти експертизи. Організація проведення експертизи товарів легкої промисловості

2.1 Об'єкти та суб'єкти експертизи.

2.2 Права та обов'язки експертів

2.3 Етапи проведення експертизи

2.1 Об'єктом товарознавчої експертизи є одиниці продовольчої або непродовольчої продукції, а також будь-які матеріальні предмети, що містять інформацію про товарне походження об'єкта дослідження: супровідна

документація, технічні описи та рекомендації з використання, зберігання та переміщення виробів.

Товарознавчій експертизі підлягають також і об'єкти, які вже були у вжитку, що вибули з ужитку і навіть частини виробу.

Суб'єктами експертизи товарів можуть бути:

- юридичні особи (спеціалізовані митні органи з питань експертного забезпечення митної системи України;

- науково-дослідні установи судових експертиз Міністерства юстиції та Міністерства охорони здоров'я України, експертні служби Міністерства внутрішніх справ України;

- експертні підрозділи органів виконавчої влади; недержавні експертні організації – Торгово-промислові палати, бюро товарних експертиз та ін.);

- фізичні особи (експерти).

Експертними організаціями, які уповноважені проводити перевірку кількості і якості товарів (товарознавчу експертизу), є:

1. Торгово-промислова палата (ТПП) України та її регіональні центри.
2. Державна інспекція України з питань захисту прав споживачів.
3. Санітарно-епідеміологічні установи Міністерства охорони здоров'я України.
4. Громадські установи, діяльність яких пов'язана з дослідженням якості (товарів) під час оцінювання коштовностей, культурних цінностей.

2.1 Експерт – незалежний висококваліфікований спеціаліст, який має спеціальні знання, залучений зацікавленою або призначений посадовою особою для формування на основі теоретичних знань і практичного досвіду суджень за поставленими питаннями у формі експертного висновку.

Правом на проведення експертизи можуть володіти експерти, що працюють в експертних установах і/або мають спеціальні дозволи (ліцензію) на експертну діяльність.

Фізичні особи, перш ніж стати експертами, повинні отримати статус кандидата в експерти. Юридичного статусу експерта набувають кандидати, що відповідають певним вимогам, пройшли атестацію (сертифікацію) у відповідній системі або експертних організаціях. Після атестації (сертифікації) експерти отримують документ (атестат або сертифікат), що підтверджує їх компетентність.

2.3 Процес надання послуги з експертизи в загальному вигляді містить у собі такі *етапи експертизи*:

- 1) подання, реєстрація й розглядання заявки;
- 2) організація проведення експертизи;
- 3) дослідження об'єкта експертизи;
- 4) оформлення результатів експертизи;
- 5) аналізування оформлених документів;
- 6) реєстрація й видача акта експертизи замовнику.

Результати товарознавчої експертизи оформляються актами експертизи, експертним висновком або актом консультації.

Акт експертизи складається з трьох частин: *протокольної, констатуючої та висновку*.

Акт експертизи та наряд подаються до підрозділу Палати для реєстрації не пізніше наступного робочого дня після закінчення експертизи.

При плануванні проведення товарознавчої експертизи виділяють три етапи:

- - підготовчий;
- - основний;
- - заключний.

Тема 3.

Санітарно-гігієнічна та екологічна експертиза матеріалів та швейних виробів

- 3.1 Загальні положення про санітарно-гігієнічну експертизу
- 3.2 Порядок проведення санітарно-гігієнічної та екологічної експертизи товарів
- 3.3 Фізико-гігієнічні показники властивостей текстильних матеріалів та швейних виробів
- 3.4 Фізіолого-гігієнічна оцінка та експертиза одягу
- 3.5 Текстильна та швейна промисловість як джерело антропогенного забруднення довкілля

. 3.1 Санітарно-гігієнічна експертиза є одним з найважливіших видів товарної експертизи, оскільки *її метою є підтвердження безпеки товарів для споживачів*. Необхідність її обумовлена правом громадян України на безпеку товарів, що передбачено Законом України "Про якість та безпеку харчових продуктів і продовольчої сировини". Загальні вимоги ЄС до безпечності продукції встановлені у Директиві 2001/95/ЕС.

3.2 Об'єктами санітарно-гігієнічної експертизи є:

- продовольча сировина, напівфабрикати, готові продукти, товари; допоміжні і пакувальні матеріали;
- добавки, контамітанти (забруднювачі);
- процеси: виробничі, технологічні і ті, що відбуваються під час транспортування, реалізації, зберігання;
- обладнання: технологічне, торговельне, транспортні засоби;
- персонал: виробничий і обслуговуючий.

Суб'єктами експертизи є працівники санітарно-епідеміологічних установ, а також науково-дослідних інститутів, вищих учбових закладів та інших установ і організацій, які акредитовані МОЗ на право проведення робіт із гігієнічної регламентації небезпечних факторів чи атестовані на право здійснення токсико-гігієнічних, медико-біологічних та інших досліджень

щодо безпеки продукції для здоров'я людини, що діють на основі чинних законів, законодавчих актів, положень.

Суб'єктами експертизи є також міністерства, відомства, організації, установи, підприємства незалежно від форм власності, приватні юридичні особи, які зацікавлені в проведенні санітарно-гігієнічної експертизи.

Проводять санітарно-гігієнічну експертизу органи санітарно-епідеміологічного нагляду.

3.3 Гігієнічна експертиза — це оцінка експертами відповідності сировини, продукції і упакування визначеним гігієнічним вимогам.

Державна санітарно-гігієнічна експертиза полягає у комплексних вивченні та оцінці можливого негативного впливу на здоров'я населення небезпечних факторів. Вивченню та оцінці підлягають документи (проекти, технологічні регламенти, державні стандарти та інша нормативно-технічна документація) на вироби, сировину, технології, діючі об'єкти та пов'язані з ними небезпечні фактори на відповідність вимогам санітарних норм.

Ускладнення екологічної ситуації в країні внаслідок забруднення навколишнього природного середовища функціонуючими господарськими об'єктами та комплексами обумовило необхідність розробки та обліку спеціальних природоохоронних розділів при створенні передпроектної, проектно-планової та проектно-кошторисної документ ації.

Екологічна експертиза – це вид науково-практичної діяльності, що заснована на міжгалузевому екологічному дослідженні, аналізі і оцінці передпроектних чи інших матеріалів або об'єктів, майбутня чи поточна діяльність яких несе вплив на навколишнє середовище. Питання екологічної експертизи в нашій державі регулюються Законами України «Про екологічну експертизу» та «Про охорону навколишнього природного середовища».

Результатом проведення екологічної експертизи є висновок, який визначає відповідність майбутньої чи поточної діяльності вимогам екологічного законодавства.

Мета екологічної експертизи полягає в попередженні негативного впливу антропогенної діяльності на стан навколишнього природного середовища та здоров'я людей, а також оцінці ступеня екологічної безпеки господарської діяльності й екологічної ситуації на окремих територіях і об'єктах.

3.4 Фізико- та санітарно-гігієнічні показники займають важливе місце у системі оцінки якості одягу, адже вони визначають рівень відповідності одягу відносно захисту організму людини від атмосферних впливів, забруднень, підтримки газо- та теплообміну між тілом та навколишнім середовищем, підтримки нормального рівня температури тіла і шкіри, вологості шкіри і шкірного дихання. З позицій санітарії та гігієни важливе значення мають властивості матеріалів для одягу, пов'язані з нешкідливістю – відсутністю виділення шкідливих речовин алергічної дії, електризованості, здатності матеріалів здійснювати поглинання виділень шкіри і утримання їх до чищення або виділення у зовнішнє середовище.

Таким чином, до санітарно-гігієнічних властивостей матеріалів для одягу відносяться: повітрепроникність, вологопровідність, гігроскопічність, капілярність, вологопоглинання, вологовіддача, паропроникність, теплопровідність, газопоглинання, відношення до променевої енергії.

Прийнято, що пакет одягу складається з таких компонентів, як білизна (1 пакет або шар одягу), костюми і сукні (2-й пакет, або шар), верхній одяг (3-й пакет, або шар). У зв'язку з тим, що кожен шар одягу має своє функціональне призначення, гігієнічні параметри матеріалів для їх виготовлення також різні. Застосовують встановлені нормативними документами рекомендовані показники матеріалів для різних пакетів одягу при проектуванні пакету матеріалів для швейних виробів.

Вимоги до екологічної безпечності швейних виробів та текстильних матеріалів для їх виготовлення встановлюють міжнародні стандарти серії ЕКОТЕКС, які публікуються Міжнародною асоціацією з досліджень та випробувань у сфері текстильної екології. Відповідно до цього стандарту,

текстильні вироби поділяються на 4 класи в залежності від степеня контакту з шкірою людини:

- текстильні вироби для дітей до 2-х років (за винятком виробів із шкіри);
- текстильні вироби, що мають контакт із шкірою споживача (блузки, сорочки, нижня білизна, тощо);
- текстильні матеріали, що частково контактують зі шкірою або не мають контакту з шкірою споживача (підкладкові, прокладкові матеріали, основні матеріали верхнього асортименту одягу);
- декоративні текстильні матеріали (столова білизна, штори, тощо).

Тема 4

Товарознавча експертиза

4.1 Товарознавча експертиза

4.2 Мета та завдання товарознавчої експертизи.

4.3 Класифікація товарознавчої експертизи в залежності від номенклатури вимог до матеріалів та швейних виробів.

4.4 Якісна, кількісна, асортиментна, документальна та комплексна експертизи, як види товарознавчої експертизи

4.1 Товарознавча експертиза — це дослідження товарів з метою визначення їх якості, а також їх відповідності існуючим стандартам. Товарознавча експертиза це експертиза: машини, обладнання, сировини та товарів народного споживання; автотоварознавча; транспортно-товарознавча; військового майна, техніки та озброєння. Товарознавча експертиза проводиться як з ініціативи покупця, так і за бажанням виробника

або продавця, який бажає переконатися у відповідній якості продукції. Подібні дослідження призначають і в процесі розслідування кримінальних справ та судових розглядів, пов'язаних із розкраданнями, підробками товарів та іншими злочинами.

4.2 Головними завданнями товарознавчої експертизи є:

- визначення належності товарів (далі - товарна продукція) до класифікаційних категорій, які прийняті у виробничо-торговельній сфері (вид, сорт, артикул, марка, модель, розмір, комплектність тощо);
- визначення якісних змін товарної продукції;
- визначення причин якісних змін товарної продукції (мають виробничий характер, виникли при транспортуванні, зберіганні, у процесі експлуатації);
- установлення способу виробництва товарної продукції: промисловий чи саморобний, підприємства-виробника, країни-виробника;
- визначення вартості товарної продукції, у т.ч. з урахуванням часткової втрати її товарних якостей у зв'язку з експлуатаційним зношенням і пошкодженнями від впливу зовнішніх факторів;
- визначення відповідності упакування і транспортування, умов і термінів зберігання товарної продукції до вимог чинних правил.

У залежності від напрямів досліджень, які здійснюються з урахуванням вимог, використаних для експертної оцінки конкретного товару, товарознавча експертиза класифікується на різновиди.

4.3 Види товарознавчої експертизи:

- експертиза кількості товару;
- експертиза якості товару;
- експертиза комплектності товару;
- експертиза споживчих властивостей товару;
- експертиза новизни товару;

- експертиза походження товару;
- експертиза нормативної бази на товари (нормативної документації);
- ідентифікація виду чи різновиду товару;
- експертизи вартості (ціни) товару та ступеня її зниження;
- експертиза рівня якості товару та ступеня його зниження;
- експертиза відповідності коду товару ТН ЗЕД;
- експертиза відповідності товару певній системі сертифікації;
- експертиза оптимальності структури асортименту товарів;
- експертиза конкурентоспроможності товару.

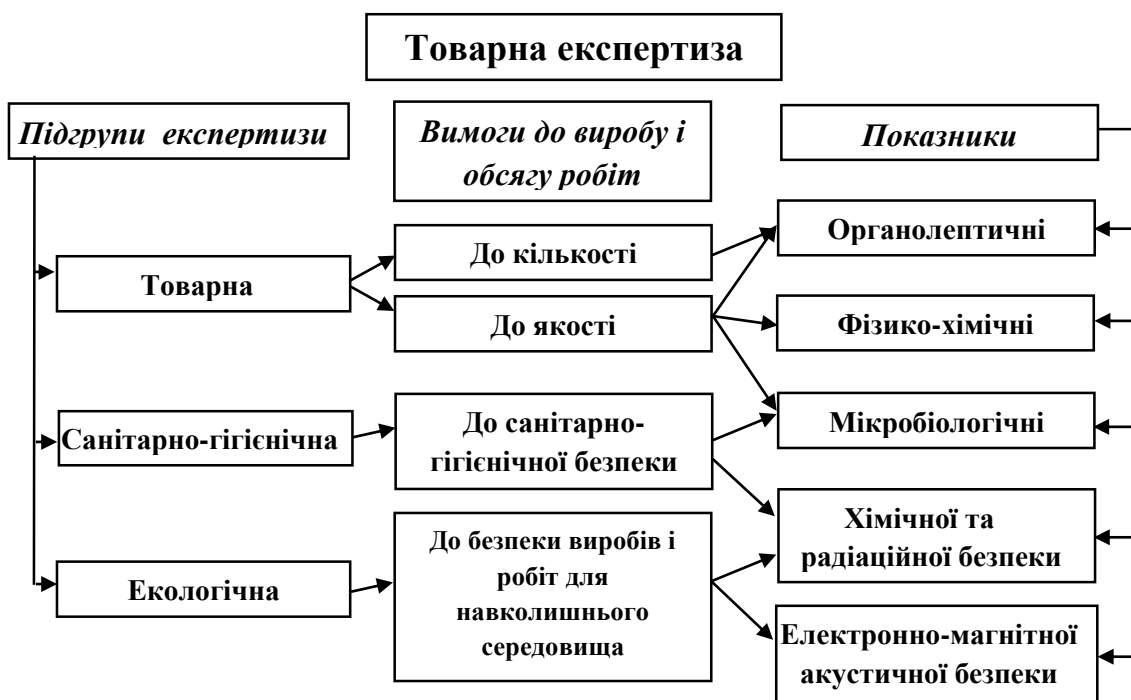

Рис. 4.1 Класифікація товарознавчої експертизи

Тема 5.

Методи товарознавчої експертизи.

5.1 Методи товарознавчої експертизи.

5.2 Перелік питань,що вирішує товарознавча експертиза.

5.3 Правова база для проведення різних експертиз видів.

5.1 Метод товарознавчої експертизи – спосіб досягнення кінцевих результатів теоретичного дослідження або практичного здійснення експертизи товарів.

Методи товарознавчої експертизи можуть бути згруповані за різними ознаками:

- різниця об'єкта нових товарів на різних стадіях його розробки: (технічного завдання, проектної документації, дослідного зразка або партії, виробничого зразка,серійного виробу);
- особливості підходу спеціалістів до вирішення поставлених завдань і наір засобів, використаних для їх вирішення (комплексні та оперативні методи з наступним виділенням експертних, соціологічних, розрахунково-інструментальних методів)

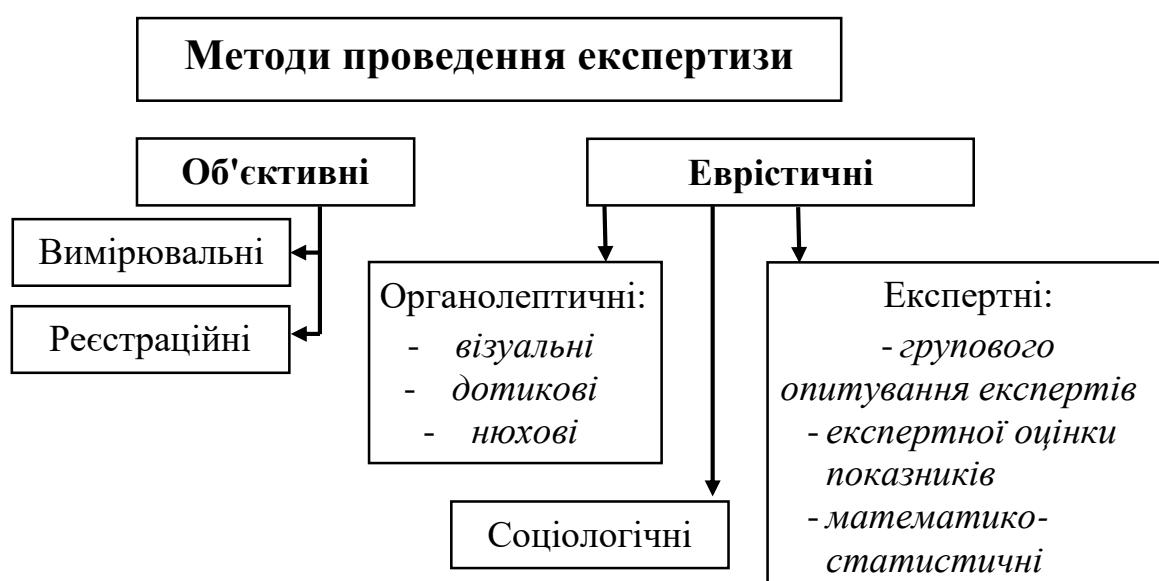

Рис. 5.1 Класифікація методів проведення експертизи (за Ніколаєвою М. А.)

Об'єктивні методи — заснований на визначенні характеристик товарів шляхом вимірів (вимірювальні методи) або реєстрації будь-яких невідповідностей, відмов, відхилень від встановлених вимог (реєстраційний метод). Спільним для них є вираження результатів вимірів або підрахунків в прийнятих одиницях виміру або у відсотках. Вони співставляються, відтворюються і перевіряються. Відмінністю вимірювальних методів є використання технічних пристроїв (прості пристрої і складні вимірювальні прилади, системи тощо), реєстраційних — візуальний підрахунок.

Евристичні методи — засновані на сукупності логічних прийомів і методичних правил теоретичних досліджень для досягнення (знаходження) кінцевих результатів. Спільним є суб'єктивний підхід до оцінок, побудова гіпотез тощо, заснованих на припущеннях окремих осіб.

5.2 Орієнтовний перелік вирішуваних питань товарознавчої експертизи:

- Яке найменування, призначення товарів народного споживання?
- До якого виду, роду, групи, марки вони належать?
- Чи відповідають маркувальні дані дійсним товарним характеристикам товару народного споживання?
- Як може бути розшифроване маркування наданого товару народного споживання?
- Чи відповідає якість виробу вимогам стандартів, технічних умов, наданим зразкам за органолептичними показниками?
- Які дефекти є у конкретному товарі народного споживання?
- Чи можлива його реалізація (експлуатація) при наявності виявлених дефектів?
- Під впливом яких причин змінилась якість товару та виникли різного роду дефекти?

Тема 6

Ідентифікація та сертифікація матеріалів та швейних виробів

6.1 Сертифікація та ідентифікація сировини матеріалів та швейних виробів.

6.2 Види, засоби та критерії ідентифікації.

6.3 Ідентифікація як управляюча функція, що регламентується нормативними документами

6.1 Сертифікація – дія третьої сторони, яка надає впевненість в тому, що належним чином ідентифікована продукція відповідає встановленим вимогам (Керівництво ІСО/МЕК 2).

Мета сертифікації – захист споживачів від неякісної продукції.

При цьому, стимулюючи виробника до задоволення вимог ринку і споживачів, сертифікація сприяє підвищенню організаційно-технічного рівня виробництва, що, в свою чергу, створює умови для випуску конкурентоспроможної продукції та розширення ринку збуту.

Крім того, сертифікація, як елемент експертизи якості, переросла у норму торговельних взаємин будь-якого рівня .свідоцтвами, які юридично засвідчують відповідність продукції вимогам нормативної документації, служать сертифікат відповідності та знак відповідності (яким маркується сертифікована продукція).

6.2 Об'єктами ідентифікації є товари, послуги, цінні папери, інформація, тощо.

Суб'єктами ідентифікації товарів є всі учасники ринкових відносин. **Ідентифікація** (від лат. identifico – ототожнюю) – ототожнювання об'єктів, розпізнавання, встановлення відповідності розпізнаваного об'єкта своєму образу (знаку). В процесі ідентифікації товарів виявляють відповідність

досліджуваного товару базовій моделі (зразку), що характеризується тією ж сукупністю показників, або інформації про товар, що надається на маркіровці, в товаро-супроводжуючих або нормативних документах.

6.3 Ідентифікаційна експертиза товарів проводиться для того, щоб встановити, чи належить даний товар до тієї чи іншої однорідної товарної групи. Ця ідентифікація проводиться на основі визначення характерних індивідуальних ознак, що наведені в нормативній документації, або у супроводжуючих документах.

Сертифікат відповідності (сертифікат якості), сертифікат експертизи типу - це фінальний документ, що видається органом оцінки відповідності за підсумками проведення випробувань товару, продукту або виробу та є підтвердженням якості виробу і відповідності його технічним регламентам України.

Сертифікат відповідності (Сертифікат експертизи типу)- документ, який підтверджує, що продукція перевірена незалежним органом оцінки відповідності у сфері стандартизації, сертифікації та якості., і документально доведено її відповідність вимогам технічного регламенту.

Сертифікат відповідності підтверджує, що певна продукція відповідає вимогам, встановленим в нормативному документі виробництва або в державних національних, галузевих стандартах, або різного роду специфікаціях на продукцію.

Знак відповідності (в галузі сертифікації) - захищений в установленому порядку знак, використовуваний або вданий згідно із правилами системи сертифікації, який вказує, що забезпечується необхідна впевненість у тому, що дана продукція, процес чи послуга відповідають вимогам конкретного стандарту чи іншого нормативного документа.

Залежно від змісту сертифікації, обсягу заходів із забезпечення якості продукції, участі (або неучасті) в них сторонніх організацій розрізняють **самосертифікацію (або декларування відповідності)** та **сертифікацію**

третьою стороною. При самосертифікації виробник (постачальник) засвідчує відповідність продукції встановленим вимогам (нормативним документам) у формі декларації про відповідність, яка являє собою документально оформлену в установленому порядку заяву виробника, де дається гарантія відповідності продукції цим вимогам.

Сертифікація третьою стороною передбачає участь сторонніх організацій, які випробовують зразки, стежать за станом технологічних процесів та систем якості, оцінюють і підтверджують правильність запроваджених заходів. Під «третьою стороною» мається на увазі «особа чи орган, які визнаються незалежними від сторін, що беруть участь у розгляді певного питання»

Тема 7.

Маркування продукції.

7.1 Види та знаки маркування.

7.2 Товарні знаки. Класифікація товарних знаків.

7.3 Знаки відповідності

7.4 Маркування та кодування швейних виробів

7.5 Загальні вимоги ЄС щодо маркування одягу

7.1 Маркування — текст, умовні позначки або рисунок, що нанесені на упаковку і/або товар, а також інші допоміжні засоби, що призначені для ідентифікації товару або окремих його властивостей, доведення до споживача інформації про виробників (виконавців, відправників), кількісних і якісних характеристиках товару.

Маркування – процес наношення на виріб маркування [ДСТУ 3321:2003]

Основними функціями маркування є:

- інформаційна;
- ідентифікуюча;
- мотиваційна;
- емоційна.

В залежності від призначення та місця розташування розрізняють **маркування:**

- **товарне** (*виробниче* – на виробі, тарі, упаковці, етикетках, кольєретках, ярликах і бірках, вкладишах, контрольних стрічках, клеймах, штампях; *торговельне* – на ціннику, чеку товарному або касовому, талоні, квитанції у вигляді тексту, малюнку, інформаційного товарного знаку);

- **транспортне** (*на упаковці, тарі* – дані про виробника, одержувача, способи поводження при транспортуванні, зберіганні, вантажних роботах; *на етикетках, наклейках, пломбах, бандеролях*);

- **відправника** (при відправленні товарів поштовими вагонами, засобами поштового зв'язку);

- **спеціальне** (*акцизне* – акцизні марки певного розміру, кольору, змісту; *пробірне клеймування ювелірних виробів* – пробірні клейма, іменники; *ідентифікаційне* – захисні етикетки).

7.2 Інформаційні знаки (ІЗ) — умовні позначення, призначені для ідентифікації окремих або сукупних характеристик товару. Інформаційні знаки наносяться на упаковку, товар і (або) інші носії інформації. Основними з переваг ІЗ є стислість, промовистість, наочність і швидка розпізнавальність.

Товарний знак — це знак, який допомагає відрізнити товар одного підприємства від подібного товару іншого виробника.

Основні функції товарних знаків:

- - вирізнення товару або послуг серед інших подібних, що знаходяться у цивільному товарообороті;
- - дані про походження товару або послуг;

- - дані про певну якість товарів та послуг;
- - рекламування певного товару та послуг.

В Україні правова охорона товарних знаків здійснюється Законом України "Про охорону прав на знаки для товарів та послуг", головною метою якого є забезпечення індивідуалізації товарів і послуг певними позначеннями. Захист прав на знаки для товарів і послуг може здійснюватися в адміністративному, змішаному або судовому порядку. Загальні вимоги ЄС щодо маркування одягу встановлені у Регламенті №1007/2011

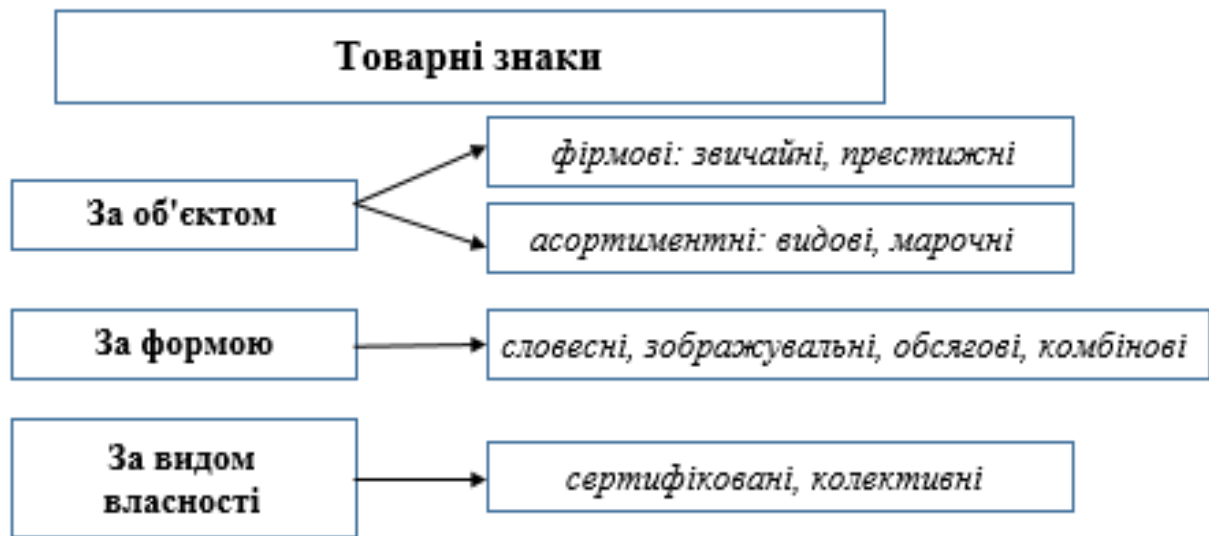

Рис. 7.1 Класифікація товарних знаків

Фірмове ім'я :	<i>слово, літера, група слів або літер, що можуть бути вимовлені</i>
Фірмовий знак:	<i>символ, малюнок, відмітний колір чи позначення</i>
Товарний знак:	<i>фірмове ім'я, фірмовий знак, товарний образ або їхнє поєднання, офіційно зареєстровані в Міжнародному реєстрі і захищені юридично, на що вказує знак R, що розміщений поруч з товарним знаком. Якщо товарні знаки є власністю фірми, то вони можуть мати знак C</i>

Рис. 7.2 Типи позначення фірмових товарних знаків

7.3 Знак відповідності у сертифікації — це захищений у встановленому порядку знак, застосований або виданий відповідно до правил системи сертифікації, який вказує, що забезпечується необхідна впевненість у тому, що дана продукція, процес або послуга відповідають конкретному стандарту або іншому нормативному документу. Знак відповідності дозволяється використовувати для маркування тільки сертифікованої продукції

Залежно від сфери застосування розрізняють:

- національний знак відповідності;
- транснаціональний (регіональний) знак відповідності

Поряд зі знаками відповідності в ряді країн застосовуються і знаки якості. На відміну від перших, знаки якості можуть привласнюватися не тільки органами з сертифікації, але й іншими організаціями, які не входять у національну систему сертифікації.

На сучасному розвитку економіки кожен виріб існує не тільки фізично, а і «віртуально» - у вигляді цифрового кодового або штрихкодowego позначення, яке ідентифікує його та відображає належність до певного класифікаційного угруповання. Цифрові коди надаються продукції у відповідності до Державного класифікатора продукції та послуг (ДКПП).

Штрихової код – знак, призначений для автоматизованої ідентифікації та обліку інформації про товар, закодованої у вигляді цифр і штрихів. Кожному виду продукції присвоюється товарний код або код **EAN**, який наноситься у вигляді штрихкової позначки. European Article Number (англ. **EAN**, Європейський номер артикулу) — це міжнародна система кодування товарів у роздрібній торгівлі). Товарний код (код **EAN**) не містить класифікуючих елементів, а лише забезпечує ідентифікацію товару та дозволяє автоматизувати будь-які операції, які її передбачають.

7.4 Для маркування швейних виробів використовують товарний знак (етикетка, товарний ярлик), стрічку із зображенням товарного знаку,

контрольну стрічку, тавро та логотип. Бірка до одягу прикріплюється за допомогою голчатого пістолету та пластикового з'єднувача.

Під час введення в обіг текстильного виробу виробник, імпортер або уповноважений представник повинні забезпечити наявність етикетки або маркування та достовірність інформації, що міститься в них. Інформація повинна бути точною, зрозумілою і не вводити в оману споживача.

На товарному ярлику мають бути такі реквізити:

- товарний знак підприємства та його адреса;
- назва виробу та номер моделі;
- розміри (бажано за розмірними сітками різних країн);
- сировинний склад;
- позначення стандарту або технічних умов на виріб;
- дата виготовлення.

На органи державного ринкового нагляду покладено обов'язок проведення перевірок відповідності сировинного складу текстильних виробів відповідно до наданої інформації щодо складу волокна цих виробів відповідно до Технічного регламенту назв текстильних волокон і відповідного етикетування та маркування вмісту складників сировинного складу текстильних виробів, торгівлі та сільського господарства України 28 липня 2020 року № 1408.

Етикетка має бути стійкою, легко розбірливою, видимою, доступною і, у випадку етикетки, надійно прикріпленою. При цьому не допускаються скорочення (за винятком коду обробки або якщо відповідні скорочення містяться у міжнародних стандартах). Особлива увага приділяється мові: інформація має бути вказана державною мовою.

Торговельна марка або назва підприємства з адресою виробництва зазначається безпосередньо до чи після опису вмісту складників сировинного складу текстильного виробу, зазначеного в Технічному регламенті.

На одну із сторін товарного ярлика ставлять тавро з позначенням «сорт виробу» та «номер контролера ВТК». Припускається вкзувати сорт виробу без нанесення тавра та номера контролера ВТК.

На стрічці із зображенням товарного знаку вказують сировинний склад (якщо він не позначний на товарному ярлику) та символи догляду за виробом (у вигляді піктограм). Для виробів, які не мають стрічки із зображенням товарного знаку, реквізит «символи догляду» вказують на товарному ярлику або окремо вшитій стрічці. До виробів, які потребують догляду, що не передбачений символами догляду, прикладають памятку по догляду. Товарний знак і назва підприємства-виробника може зображуватися на підкладці або на самому виробі методом шовкографії або у вигляді аплікації чи вишивки.

7.5. Набирають популярність RFID мітки, вони дозволяють оперативно контролювати асортимент у торговому залі, а так само відстежувати товарні потоки. RFID-мітки для одягу можуть бути виконані у декількох варіантах: ярлик, бирка, самоклейна етикетка, багаторазова кліпса. Мітка знімається касиром в момент оплати покупки.

Логотип – елемент графічного стилю, що є оригінальним графічним обрисом повної або скороченої назви організації (підприємства).

На деякі вироби наносять тавро незмивальною фарбою, тисненням або іншим способом. Замість тавра допускається на місці його розташування вшивати окрему стрічку (так, наприклад, на стійці коміра чоловічої сорочки ставлять тавро або вшивають у вигляді петлі стрічку з позначенням розміру виробу).

Комплект одягу маркують окремими товарними ярликами та контрольними стрічками, закріпленими на кожному виробі комплекту.

При маркуванні захисного одягу застосовують піктограми, що вказують на конкретне застосування захисного одягу, що сприяють швидкому сприйнятті інформації про виріб.

Специфічні вимоги

- Тільки текстильні вироби, що складаються винятково з одного виду волокон, можна позначати як “100 %”, “чистий” або “весь”.

- Текстильні вироби зі змішаних волокон слід позначати або маркувати з зазначенням назви і вагових відсотків всіх складових волокон в порядку зменшення. Волокна не згадані в Додатку I, або якщо їх менше 5% від загальної маси, можуть бути позначені як «інші волокна», безпосередньо перед або після позначення їхньої загальної вагової частки.

- Текстильні вироби з двох або більше текстильних компонентів різного складу волокон повинні мати етикетки з позначенням складу волокон кожного з компонентів.

- Декоративні волокна та волокна з антистатичним ефектом, вміст яких не перевищує відповідно, 7% та 2% від ваги виробу, виключають з позначення складу волокон.

- Присутність нетекстильних часток тваринного походження слід позначати в маркуванні як «Містить нетекстильні частки тваринного походження».

- Для текстильних виробів, склад волокон яких важко визначити, можуть бути застосовані формулювання «змішані волокна» або «невизначений склад волокон».

- Додаток IV визначає спеціальні положення для маркування деяких текстильних виробів (корсетні вироби, вишивка тощо).

Маркування країни походження (made-in labelling)

Наразі маркування країни походження (“made-in...”) є добровільним. Однак деякі країни ЄС можуть мати обов’язкову вимогу щодо подібного маркування. Європейська Комісія працює над обов’язковим маркуванням походження для всіх непродовольчих товарів, включаючи текстиль. Парламент ЄС ще не вирішив, коли такі вимоги стануть обов’язковими, але ви можете мати перевагу, якщо ви почнете зараз.

Інструкції для прання

В ЄС немає спеціальних законодавчих норм щодо використання символів для прання та інших аспектів догляду за текстильними виробами. Однак при цьому споживачі вважають інформацію за доглядом другою найважливішою інформацією на етикетці товару після розміру товару. Тому рекомендується дотримуватися стандартів ISO у цьому питанні ([ISO 3758:2012](#)).

Крім того, для певних товарів необхідно нанесення додаткової інформації: наприклад, якщо ваш одяг має легко пошкоджений друк, або якщо кольори дуже темні, і їх слід прати окремо. Інформація стосовно таких умов допоможе побудувати гарну репутацію серед ваших покупців.

Добровільне еко-маркування

Додатково законодавство ЄС передбачає еко-маркування, що здійснюється на добровільній основі. Одяг, вироблений відповідно до екологічних критеріїв, передбачених для текстильних виробів, може містити еко-маркування – «Квітку ЄС», що вказує на дотримання при виготовленні товару відповідних критеріїв для найменш негативного впливу на навколишнє середовище.

Еко-маркування одягу регулюється:

- [Регламентом 66/2010](#) щодо Еко-маркування ЄС
- [Рішення Комісії 2014/350/EU](#), що встановлює екологічні критерії для еко-маркування текстилю

Виробники/імпортери, які бажають наносити на свою продукцію еко-маркування, повинні пройти процедуру оцінки відповідності щодо дотримання відповідних критеріїв. Оцінка здійснюється компетентним органом країни ЄС, на ринку якої розміщується товар. Процедура включає перевірку документів та верифікаційний (з метою перевірки) візит (у разі необхідності).

Тема 8.

Фальсифікація продукції.

8.1 Фальсифікація продукції

8.2 Фальсифікація сировини, матеріалів та швейних виробів

8.3 Види фальсифікації

8.4 Взаємозв'язок видів фальсифікації з їх характеристиками

8.5 Наслідки фальсифікації

8.6 Заходи попередження фальсифікації

Фальсифікація товару (лат. falsificatio, від falsifico «підробляти») — дії, спрямовані на обман споживача шляхом підробки об'єкта купівлі-продажу, тобто товару, з корисливою метою (за рахунок погіршення споживчих властивостей).

У широкому розумінні фальсифікація товару — це дії щодо погіршення споживчих властивостей товару чи зменшення його кількості при збереженні найхарактерніших, але неважливих для використання за призначенням властивостей.

Залежно від характеристик товарів, які підробляються, виокремлюють **кілька видів фальсифікації:**

- **асортиментна** — полягає у повній або частковій заміні продукту зі збереженням схожості однієї чи кількох ознак за рахунок часткового розведення водою, додавання заміників більш низького ґатунку, які імітують натуральний продукт (харчових чи нехарчових), або заміни продукту імітаторами з нижчими споживчими властивостями, які спеціально розробляють для заміни натуральних;
- **якісна** — полягає у додаванні до продукту харчових або нехарчових добавок, які поліпшують органолептичні властивості

- **кількісна** — полягає в обмані споживача за рахунок значного відхилення параметрів товару від граничної норми (найчастіше — недолив у пляшки, використання дизайнерської тари меншого об'єму)
- **вартісна** — здійснюється за рахунок реалізації фальсифікованих продуктів за цінами натурального продукту, за зниженими цінами, за цінами, що перевищують ціни натурального аналога;
- **інформаційна** — полягає у наданні виробником недостовірної інформації про товар або її частковому приховуванні.

Найбільше від фальсифікації страждає споживач, наслідки якого поділяються на економічні, моральні та ризики для здоров'я

При цьому **ризики споживача від фальсифікації можна розділити на такі групи:**

1. **Економічні наслідки** – невиправдані витрати на придбання меншої кількості товару (фальсифікація кількості товарів) або товарів непридатних для вживання (фальсифікація якості);
2. **Нанесення шкоди здоров'ю** – отруєння, загострення хвороб, які були і поява нових хвороб, генетичні порушення;
3. **Моральні збитки** – стреси, втрата віри в людей, які обманюють, і державу, яка не може захистити від обману.

Для припинення незаконної діяльності фальсифікаторів необхідно розробити комплекс заходів попереджувального (соціальні, адміністративні) і карного характеру (правоохоронні, розробка та впровадження законодавчих актів та нормативних документів)

Фальсифікація продукції легкої промисловості — це серйозна проблема, яка шкодить споживачам, виробникам та економіці загалом. Для боротьби з підробками застосовують різні заходи на рівні держави, бізнесу та самих споживачів.

Боротися з фальсифікацією можна лише комплексними заходами, поєднуючи державний контроль, технології захисту, свідомість споживачів та відповідальність виробників.

Основні заходи попередження фальсифікації товарів легкої промисловості:

Законодавчі заходи

Сертифікація та стандартизація – обов’язкові вимоги до якості товарів, підтверджені сертифікатами відповідності.

Реєстрація торгових марок – бренди офіційно захищають свою продукцію, що дозволяє судитися з порушниками.

Контроль з боку держави – перевірки митних служб, правоохоронних органів, антимонопольних комітетів.

Технологічні методи захисту

Голограми та QR-коди – дають змогу перевірити оригінальність товару за допомогою сканування.

RFID-чіпи – невеликі мітки, що містять унікальну інформацію про товар.

Спеціальні маркування та водяні знаки – унікальні етикетки, які важко підробити.

Біохімічні маркери – унікальні речовини у складі тканин, які підтверджують їхню автентичність.

Маркетингові та корпоративні заходи

Офіційні онлайн-магазини та перевірені точки продажу – компанії відкривають офіційні платформи для продажу, уникаючи підробок.

Пряме маркування на тканині – логотипи, що інтегровані у текстиль, а не просто надруковані на ярликах.

Інформування споживачів – бренди пояснюють клієнтам, як відрізнити підробку від оригіналу.

Споживчий контроль

Перевірка документів – вимагати сертифікати відповідності та ліцензії на продукцію. Покупка тільки у перевірених продавців – уникаючи сумнівних сайтів і базарів без належного маркування.

Аналіз якості товару – звертати увагу на запах, текстуру, шви, упаковку тощо.

Міжнародна співпраця

Боротьба з контрабандою – контроль на митниці, міжнародні угоди з країнами-виробниками.

Обмін інформацією між державами – бази даних про підозрілі компанії та виробників підробок.

3. Тематика лабораторних занять

1. Вивчення методики проведення експертизи якості бавовняних тканин та виробів з них.
2. Вивчення методики проведення експертизи якості білизняних трикотажних полотен та виробів з них.
3. Вивчення методики проведення експертизи якості костюмних вовняних та змішаних тканин та виробів з них.
4. Вивчення методики проведення експертизи якості плащевих тканин та виробів з них.
5. Вивчення методики проведення комплексної експертизи дитячих виробів.
6. Розробка методики проведення комплексної експертизи матеріалів для швейних виробів.

Примітка: *робота виконуються за індивідуальним завданням*

7. Порядок підготовки документації, що пов'язана з експертизою

4. Питання до модульного та підсумкового контролю

1. Товарознавча експертиза. Її задачі. Класифікація.
2. Поняття ідентифікації продукції.
3. Суть перевірки якості шляхом візуального зовнішнього огляду?
Навести етапи перевірки на прикладі жіночого жакету.
4. Якісна експертиза. Її різновиди.
5. Види ідентифікації.
6. Суть перевірки якості шляхом лінійних вимірювань? Навести етапи перевірки на прикладі жіночого пальто
7. Асортиментна експертиза. Документальна експертиза.
8. Функції ідентифікації.
9. Охарактеризувати дефекти зовнішнього виду (розповсюджені, місцеві, дефекти сировини). Навести приклади кожного з них на прикладі вовняної тканини.
- 10.Порядок (схема) проведення експертизи якості.
- 11.Засоби ідентифікації.
- 12.Навести приклади дефектів оздоблення тканин та причини їх утворення. Навести на прикладі ворсових, гладко фарбованих, апретованих тканин.
- 13.Методи вивчення якісно нової продукції. Їх переваги та недоліки.
- 14.Ідентифікація як управляюча функція, що регламентується МС ISO серії 9000.
- 15.Охарактеризувати дефекти з'єднання підкладки з верхом, дефекти прокладочних матеріалів, дефекти швів. Навести на прикладі чоловічого піджака.
- 16.Комплексна експертиза. Правова база товарознавчої експертизи.
- 17.Критерії ідентифікації.
- 18.Охарактеризувати дефекти трикотажних виробів Навести на прикладі жіночого трикотажного костюму (жакет та спідниця).
- 19.Об'єкти товарної експертизи. Їх специфіка.
- 20.Особливості контрактної експертизи.
- 21.Охарактеризувати виробничі дефекти швів. Навести на прикладі чоловічих штанів.

- 22.Класифікація засобів товарної експертизи в залежності від об'єкту вимірювань.
- 23.Особливості митної та страхової експертиз.
- 24.Суть перевірки якості по фізико-механічним показникам. Навести на прикладі бавовняних тканин.
- 25.Принципи експертизи: принцип системного підходу.
- 26.Субєкти товарної експертизи.
- 27.Суть перевірки якості шляхом візуального зовнішнього огляду?
- 28.Навести етапи перевірки на прикладі бавовняного комплекту для жінок (блуза, штани) .
- 29.Принципи експертизи: принципи ефективності та незалежності.
- 30.Класифікація товарної експертизи в залежності від характеру та підстав для її проведення.
- 31.Суть перевірки якості шляхом лінійних вимірювань? Навести етапи перевірки на прикладі жіночого жакету.
- 32.Об'єкти товарної експертизи. Їх специфіка.
- 33.Функції ідентифікації.
- 34.Охарактеризувати дефекти зовнішнього виду (розповсюджені, місцеві, дефекти сировини). Навести приклади кожного з них на прикладі вовняної тканини.
- 35.Асортиментна експертиза. Документальна експертиза.
- 36.Особливості контрактної експертизи.
- 37.Охарактеризувати виробничі дефекти швів. Навести на прикладі чоловічих штанів.
- 38.Методи вивчення якісно нової продукції. Їх переваги та недоліки.
- 39.Ідентифікація як управляюча функція, що регламентується МС ISO серії 9000.
- 40.Охарактеризувати дефекти з'єднання підкладки з верхом, дефекти прокладочних матеріалів, дефекти швів. Навести на прикладі чоловічого піджака.
- 41.Класифікація засобів товарної експертизи в залежності від об'єкту вимірювань.
- 42.Особливості митної та страхової експертиз.

43. Суть перевірки якості по фізико-механічним показникам. Навести на прикладі бавовняних тканин.
44. Представити загальний порядок (схему) проведення експертизи якості
45. В чому сутність фальсифікації продукції легкої промисловості?
46. Визначити номенклатуру показників якості для експертизи трикотажних полотен та виробів (на прикладі блузочного асортименту).
47. В чому заключається перевірка якості шляхом візуального зовнішнього огляду? Навести етапи перевірки на прикладі жіночого жакету.
48. В чому заключається перевірка якості шляхом лінійних вимірювань? Навести етапи перевірки на прикладі жіночого пальто.
49. Охарактеризувати дефекти зовнішнього виду (розповсюджені, місцеві, дефекти сировини). Навести приклади кожного з них на прикладі вовняної тканини.
50. Навести приклади дефектів оздоблення тканин та причини їх утворення. Навести на прикладі ворсових, гладко фарбованих, апретованих тканин.
51. Охарактеризувати дефекти з'єднання підкладки з верхом, дефекти прокладочних матеріалів, дефекти швів. Навести на прикладі чоловічого піджака.
52. Охарактеризувати дефекти трикотажних виробів. Етапи перевірки якості шляхом лінійних вимірювань. Навести на прикладі жіночого трикотажного костюму (жакет та спідниця).
53. Підібрати номенклатуру показників якості для оцінки якості трикотажних матеріалів блузочного асортименту.

5. Завдання для самостійної роботи

Метою *самостійної роботи* здобувачів є більш глибоке вивчення матеріалу, який передбачений робочою програмою курсу, а також підготовка до лабораторних робіт та їх захисту, підготовка до контрольних робіт. Для фахівців даної освіти важливим є опанування принципами експертизи матеріалів та швейних виробів для подальшого застосування отриманих знань або підготовки персоналу підприємства.

Під час підготовки будь-якого завдання здобувач повинен користуватися основною та додатковою літературою, яка представлена в інформаційно-методичному забезпеченні, а також internet - ресурсами та журналами мод.

Самостійне практичне завдання з дисципліни «Експертиза матеріалів та швейних виробів»

- 1 Скласти структурно-ієрархічну схему показників якості матеріалів та швейного виробу (асортимент у відповідності до теми магістерської роботи оформлення згідно взірця у Додатку).
2. Підготувати каталог основних матеріалів з не менш як 5 зразків - оформлення згідно взірця у Додатку). Основні матеріали – виключно по темі магістерської роботи.
3. Процес підготовки каталогу:
 - 3.1. Оформлення каталогу текстильних матеріалів різного призначення з представленням технічної характеристики (призначення швейних виробів за вибором студента)
 - 3.2. Оформлення відповідних актів експертизи щодо якості текстильних матеріалів з розробленого каталогу

Орієнтовна тематика для представлення каталогу матеріалів та актів експертизи до них

Варіант теми	Тема	Вид матеріалу
1.	Експертиза якості матеріалів для виготовлення штанів чоловічих (жіночих)	Костюмні тканини змішаного волокнистого складу, льняні тканини
2.	Експертиза якості матеріалів для виготовлення мисливського комплекту	Тканини спеціального призначення
3.	Експертиза якості матеріалів для виготовлення напівпальто жіночого	Штучне хутро
4.	Експертиза якості матеріалів для виготовлення сценічного костюму	Матеріали для вечірніх суконь
5.	Експертиза якості матеріалів для виготовлення дитячого комплекту	Трикотажні полотна різного призначення
6.	Експертиза якості матеріалів для виготовлення жіночого комплекту (жакет і спідниця)	Вовняні та напіввовняні костюмні тканини
7.	Експертиза якості матеріалів для виготовлення жакету жіночого	Синтетичні та змішані костюмні тканини
8.	Експертиза якості матеріалів для виготовлення жіночої блузки	Блузочні тканини
9.	Експертиза якості матеріалів для виготовлення джемперів жіночих	Трикотажні полотна різного волокнистого складу
10.	Експертиза якості матеріалів для виготовлення дитячого комбінезону	Бавовняні тканини
11.	Експертиза якості матеріалів для виготовлення чоловічого пальто	Пальтові тканини
12.	Експертиза якості матеріалів для виготовлення жіночого комплекту для сну	Трикотажні полотна

6 Рекомендована література для підготовки

Основна:

1. Коломієць Т.М., Притульська Н.В., Романенко О.Л. Експертиза товарів / Підручник.- К.:Київ.нац.торг.-екон.ун-т,2001.-274с.
2. Рудавська Г.Б., Демкевич Л.І. Санітарно-гігієнічна експертиза товарів / Підручник.-К.: Київ.нац.торг.-екон.ун-т,2003.-409с.
3. Батутіна А.П., Ємченко І.В. Експертиза товарів / Навчальний посібник.-К.:ЦУЛ,2003.- 278с.
4. Савчук Н.Г. Квалітологія швейного виробництва : Підручник. Затверджено МОН України як підр. для студентів ВНЗ спец. "Швейні вироби" / Н. Г. Савчук, С. М. Березненко, М. П. Березненко. – К : Арістей, 2006. – 464 с. – ISBN 966-8458-85-0.
5. Галик Г.С. Товарознавство трикотажних товарів / Навчальний посібник.- К.:Укоопосвіта,2001.-296с.
6. Супрун Н.П., Орленко Н.В., Дрегуляс У.П., Волинець Т.О. Конфекціювання матеріалів для одягу /Навч. посіб. – К.: Знання, 2005. – 159с.
7. Кустова О.Г., Грищенко В.В. Виробництво і асортимент швейних ниток: Довідник. – Львів: «Новий світ - 2000», 2008. -52.

Допоміжна

1.Роль стандартизації в розвитку національної економіки України [Електронний ресурс] // Навчальні матеріали онлайн: Інвестування. Управління інноваційною діяльністю. Основи інноваційного менеджменту / Магістерський курс. – Режим доступу:
http://pidruchniki.com/73410/investuvannya/rol_standartizatsiyi_rozvitku_natsio_na_inoyi_ekonomiki_ukrayini#579.

2. Назаренко Л. О Експертиза товарів (Експертиза продовольчих товарів) : навч. посіб. / Л. О. Назаренко - К. : "Центр учбової літератури", 2014. - 312 с. Електронний ресурс] // Навчальні матеріали онлайн: . – Режим доступу:

https://pidru4niki.com/component/option,com_jdownloads/Itemid,999999/catpid,784/task,view.annotation/#:~:text=%D0%9D%D0%B0%D0%B7%D0%B0%D1%80%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%20%D0%9B.%20%D0%9E,2014.%20%2D%20312%20%D1%81 1.

3.Бавико О.Є. Б 13 Конспект лекцій з дисципліни Експертиза товарів: для студентів ступеня «магістр» / О.Є. Бавико ; Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. підпр. і торгівлі. – Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2016. – 130

Додатки

Приклади представлення

Структурно – ієрархічних схем якості з споживчими та техніко –
економічними вимогами до якості швейних виробів

Результатів дослідження текстильних матеріалів

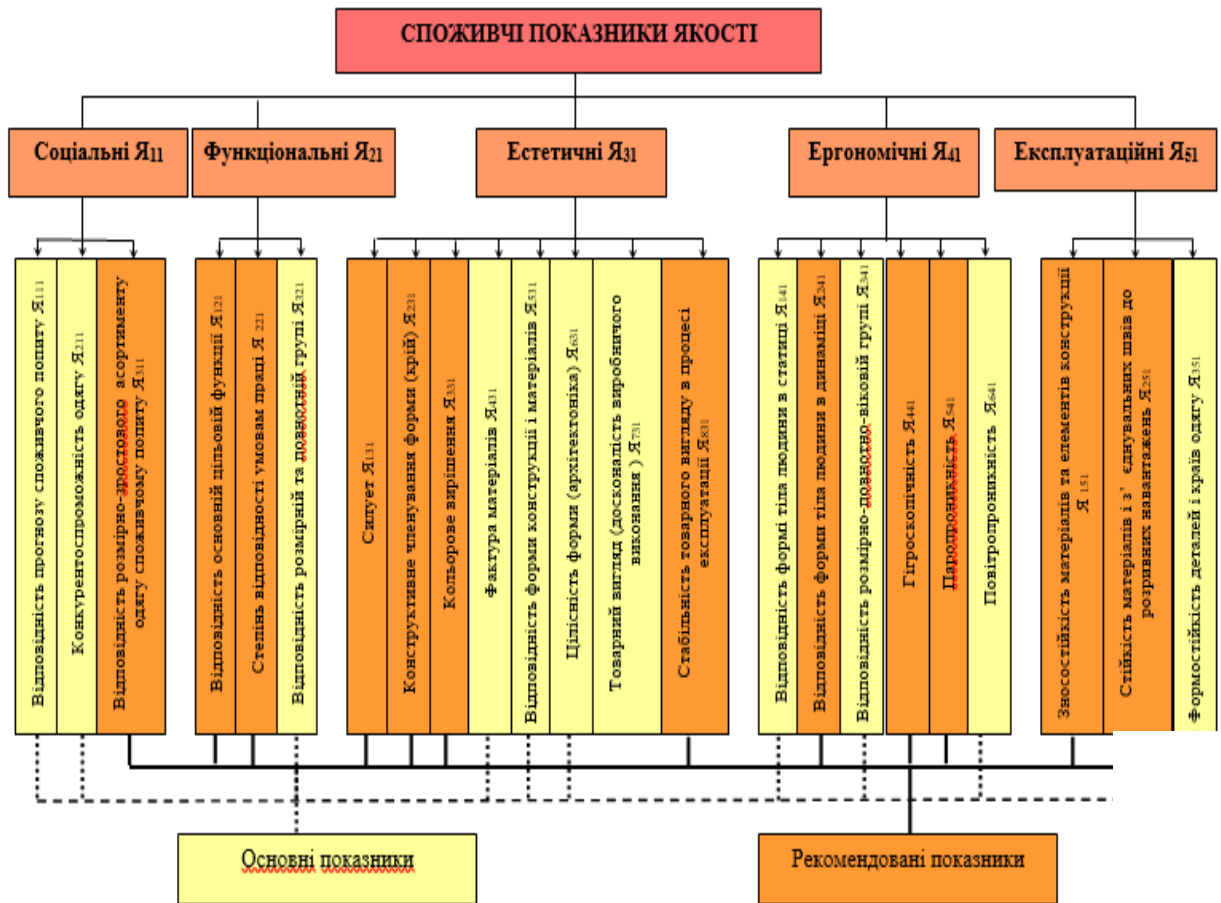

Рисунок - Структурно-ієрархічна схема споживчих вимог

раздел "П

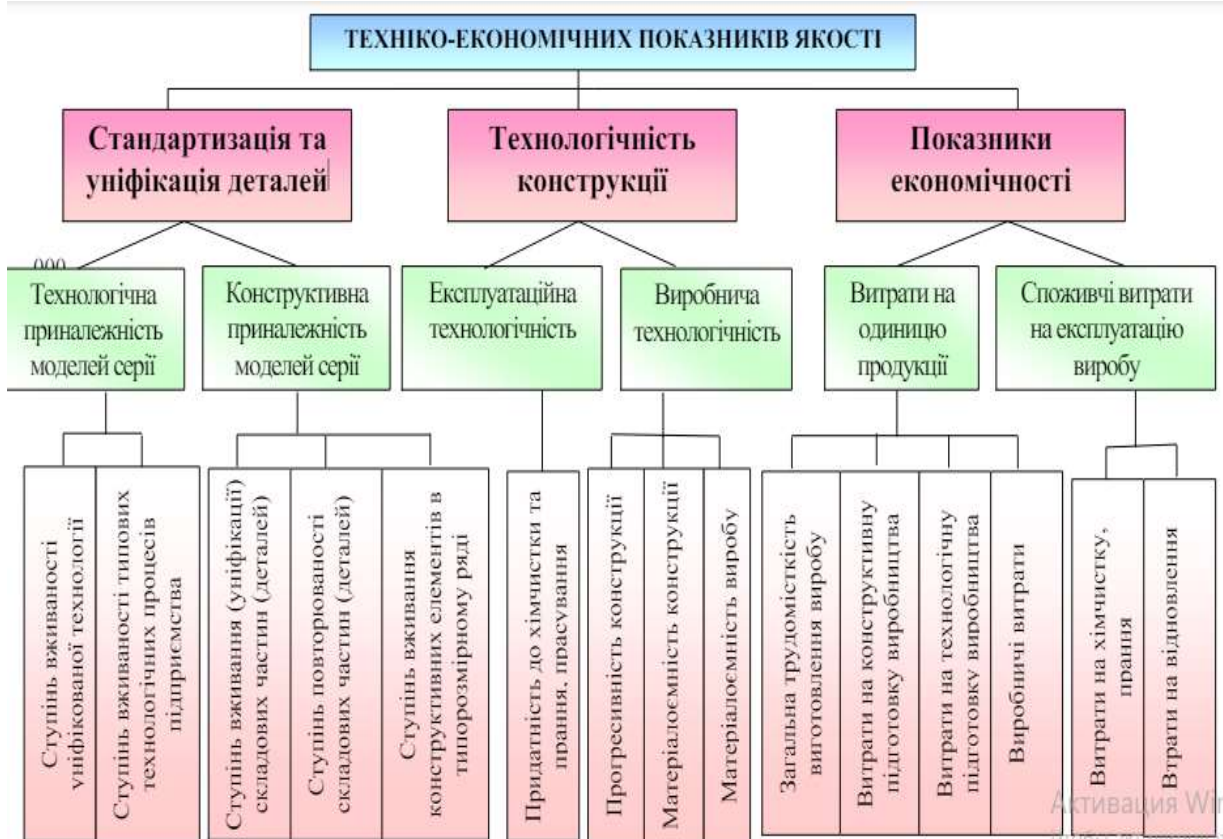

Рисунок 2.1 - Структурно-ієрархічна схема техніко-економічних вимог

Активация Windows
Щоб активувати
раздел "Параметры"

ТЕХНІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОСНОВНОЇ ТКАНИНИ

<i>Найменування тканини</i>	костюмна тканина
<i>(призначення тканини)</i>	
<i>Художньо-колеристичне оформлення</i>	«гусяча лапка»
<i>Вид переплетення</i>	рогожка 3/3
<i>Поверхнева щільність, г/м²</i>	267
<i>Щільність по основі на 10 см</i>	396
<i>Щільність по утку на 10 см</i>	296
<i>Ширина, см</i>	150
<i>Сировинний склад, %</i>	100% - бавовна
<i>Зсідання по основі, %</i>	1
<i>Зсідання по утку, %</i>	1
<i>Розривне навантаження, Н</i>	
<i>по основі</i>	1710
<i>по утку</i>	720
<i>Розривне видовження, %</i>	
<i>по основі</i>	20,2
<i>по утку</i>	36
<i>Товщина, мм</i>	0.65

Приклади оформлення результатів дослідження текстильних матеріалів

Навчально-методичне видання

ЕКСПЕРТИЗА МАТЕРІАЛІВ ТА ШВЕЙНИХ ВИРОБІВ

Методичні рекомендації до вивчення дисципліни
для здобувачів освітнього ступеня «магістр»
спеціальності **182 Технології легкої промисловості**
освітньо – професійної програми
«Конструювання та технології швейних виробів»
денної та заочної форм навчання

Укладач:

Матвійчук С.С.

Тираж 10 пр

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції ДК
№6984 від 20.11.2019р.

Редакційно-видавничий відділ МДУ
89600, м.Мукачево, вул.Ужгородська,23

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>